

PETAR PRERADOVIĆ

NOVE PJESME (IZBOR)

NOVE PJESME

Pramaljeće zagrlu prirodu,
Na toplih mu oživljuje grudih:
Novim ruhom zemlja se oblači,
Novi romon vode poprimaju,
Nove pojke ptice začinjaju,
Nove misli pozakreću duhom
I u nove pjesmice se slažu.
Prvenci su davno otcvjetali
I sjemenom možda dozorili,
I strunili već gdjekoje zrnice
U njeđarce domorodnih dušah,
Te će ljubav ogrijat ga sveta,
Da proklije domorodnim čuvstvom.
Evo sada novijeh pjesamah;
Gđje se rođu daju u pohode
I nude se prijateljskoj ruci,
Nit su bolje, nit gorje od starih,
Samo što su iza njih prispjele,
Ne mogavši najednoć iz grudih.
Primite ih, braćo i sestrice,
Kao darak bez svakog uzdarja:
Niti traže hvale, niti dike,
Niti slave, niti uznešenja,
Na visoko nijesu se popele;
Žele samo, da bratinska ljubav
Na susret im dođe sa pozdravom:
Dobro došle, pjesmice novašne,
Dobro došle, u rođu ste svome!

U proljeću godine 1851.

TUGA

Otkad, dušo, ti mi ode
Mome oku iz okruga,
Na srce mi pade tuga
Kao mraz na jadan cvijet.

Moje misli bez slobode,
Kano pčele usred zime,
Neće da se leta prime,
Studen im je cio svijet.

Ne znam nigdje mira za se,
Simo-tamo hodajući,
Kad sam vani, moram kući,
A iz kuće moram van.

Tako trajem svoje čase;
Vrijeme, kao iz olova,
Pritiskuje prsa ova,
Vječnost mi se čini dan.

Niti spavam, niti bdijem,
Već onako čudno j' meni,
Živim samo u spomeni,
Da si živa još mi ti.

Jeste, dušo, reći smijem,
Da si život žića moga,
Da prva mi jes' do boga,
Anđeo njegve ljubavi!

PITANJE

Vjetar meni kroz prozor donese
Neki danak kad sam tebi piso,
Zelen listak, pa ga uprav strese
Riječ na jednu koju sam izbriso.

Izbriso sam riječcu *ljubav* zvanu,
Jer u pismu mjesta ne imaše.
Je l' zavio onaj listak ranu,
Il pokrio grob ljubavi naše?

VILA I LADA

Proljetnome vjetru vitka krila
Raznim cvijećem posula je vila,
Da, kad godijer on krili zamane,
Cvjetnim sagom sva zemlja postane.

U srce nam Lada je boginja
Žar usula da u njemu tinja,

Ter kad godijer ljubav u njem dane,
Svijetlim rajem sva zemlja postane.

STALNOST I NEPOKOJ

Sto mi putah veliš u istini,
Da nestalnost ja u grudih gojim,
A ti jesi kao luč u tmuni
Uvijek ista pred očima mojim.

Ja o tome, što se tebi čini,
Ljubičice, nimalo ne dvojim.
Kakogdjer mjesec u visini
Mirno hodi stalnim putem svojim,

A slika se njegova u vodi
Uzbunjenoj giba simo-tamo:
Tako i ti, slatka dušo moja,

Stalna si mi u svakoj prigodi,
A slika ti drhće u meni samo,
Jer je moje srce bez pokoja!

PAMET I SRCE

"Na prijestolu ja sjedim u glavi,
Ti u prsuh niže mene doli,
Pokori se dakle ter ostavi
Vječni nemir s kog me mozak boli"

Tako pamet srdašcu upravi
Nemirnome svoj ukor oholi.
"I more je - srdašce nastavi -
Svuda niže neg bregovi goli:

Jesu l' zato još ikad bregovi
Zapovjedit mogli da ne bije
More više njima u podnožje?

Tvoju visost bog ti blagoslovi,
Al ne diraj u pravo ničije,
Iz mog žara ti si svjetlo božje!"

LJUDSKO SRCE

Ljudskom srcu uvijek nešto treba,
Zadovoljno nikad posve nije:
Čim željenog cilja se dovreba,
Opet iz njega sto mu želja klije.

Zašto tako, prezirući hljeba
Svakidanjeg, u prsima grije
Vrućom željom okrutnog jastreba
Koj' ga uvijek gladnim kljunom bije?

Međ kolijevkom traje i međ rakom
Našem žiću odveć kratko doba,
Zato srce u nazočju groba

Uvijek dršće željom svejednakom,
Misleć uvijek: zemlja ima slasti
Koja neće s njime u grob pasti!

KRASNO JUTRO

Pomalja se sunce iza gore,
Zlatnim ključem već otvara vrata
Sinku svome, iza kćerke zore
Da posjeti bokca i bogata.

Cvijeće diže glave iz pokore,
Trava krijesi tisuć' oč'ju zlata,
Zemlje miris nebu kadi dvore,
Gajem trepti pjesmica krilata.

Iz sna prvog iza prve sreće
Probuđena dva srdašca vjerna
Pogledaju iz ljubavi doma.

Kako njima ljubavlju se kreće
Sva priroda božja neizmijerna -
Krasna jutro, Bože, njima dvoma!

CRNI DAN

Strašni dane, crnimi pismeni
U mojoj si zapisan pameti;
Drugi dani prozračni su meni,
Bijeli, jasni, uspomenom sveti,

Kroz njih dah moj, ko luč staklom leti:
Ti si jedin sličan crnoj stijeni,
Kroz te miso ne može prodrijeti,
Kod tebe se svaka okameni.

Iz raja me na zemljicu crnu
Ti obori po crnom oblaku,
Moje oči ti u ponor svrnu,

Moje želje ti stinu u raku,
Moje slasti ti u jad prevrnu,
Moju nadu ti sagnu na štaku.

JELICA

Kišica škropi po polju,
Jelica plače nevolju,
Nevolju majci u krilu.
Pita ju majka starica:
"Šta ti je, Jele, Jelice,
Da plačeš majci na krilu
Gdje nikad nisi plakala
Otkad te poznam izmala."
""Iz zlatnog, majko, prstena
Kamen mi dragi iskoči,
Zato ti plačem na krilu
Gdje nikad nisam plakala
Otkad me poznaš izmala.""
"Ne govor' toga, Jelice,
Govori majci istinu."
""Govorim, majko istinu,
Tvoja mi ljubav iskoči
Iz zlatnog tvoga srdašca
Otkad me kaniš združiti,
Nemila majko, s nemilim!"

KAD!

Kad te vidim na prozoru,
Ja ugledam bijelu zoru
Iza mrkle noći tad;
Ali rijetko, rijetko kad!

Kad te slijedim, kad sam ušo
U trag mili tebi, dušo,

Svoju sreću slijedim tad;
Ali rijetko, rijetko kad!

Kad me grli tvoja ruka,
Ispod njena nježnog luka
Svu slast zemlje kušam tad;
Ali rijetko, rijetko kad!

Tvoje usne rumen-ruže
Kad mi slatki cjelov pruže,
Rajsku slast okusim tad;
Ali rijetko, rijetko kad!

Kad ću tebe uvijek gledat,
Ljubit, grlit, a ne predat,
Ko što tužan predam sad,
Kad ćeš moja biti, kad?

KASNO!

Ti me bježiš, uklanjaš se meni,
Uskraćuješ i pozdrav mi svoj.
Kasno, kasno i zaludu sve!
Tebe slijedi duh moj nevideni,
Pozdravlja te svaki uzdah moj.

Dost se borim i sam sobom veće,
Bježim i sam od tvog lica svud.
Kasno, kasno i zaludu sve!
Tijelo bježi, ali miso neće,
Niti ne zna iz tvog čara kud.

Kad ljubavlju sva čuvstva u slozi
Obnevide i planu u strast,
Gdje je lijeka tad ljubavi, gdje?
Lijek je samo izgorjet u njo'zi,
I ko pepeo s njome u grob past!

RIBAR

Ribice lude,
Hodte amo,
Ribice, kuda
Bježite tamo!
Méka je slatka,
Udica tanka,

A živjet krasno
Na zemlji vanka.
Ribicam ovdje
Ljuska se snima,
Bojnog oklopa
Ne treba njima;
Jer svatko živi
S njimi u miru,
Bokci i bogati
Stol im prostiru.
Svatko im gleda
Pribavit slasti,
Mjesto u vodi
Plove u masti.
Ribice lude,
Kušajte samo,
Kako je ovdje
Bolje neg tamo -
Kušajte jednoć,
Tako mi sreće,
Znam da ni jedna
Vratit se neće!

PJESNIKOVA KOB

O nemila kobi
Zašto vijek na mene,
Zar još nijesi sita
Uz tolike pljene?

Suze si mi veće
Do mozga ispila,
Krv do zadnje kapi
U žuč pretvorila.

Pod nebom bez zvijezde,
Po zemlji bez cvijeta
Vodiš mene sužnja
Kroz tolika ljeta.

Gdje postelju nađem
Ne daš mi počinka,
Gdje god majku sretnem,
Svaka je tuđinka.

U samoći tužan,
U društvu bez druga,

U veselju svakom
Žalosna poruga.

Nada kao lepir
Kraj mene se roji,
Nij' na licu cvijeta
Zato ne postoji.

Pređa mnome staza
Budućnijeh dana
Na po puta grobom
Već je prerezana.

Ali ipak jedno
Ne možeš mi blago
Otetu, nemila,
Čini što ti drago.

U pustinji suhoj,
Na kamenu golu
Pjevat jošte mogu
Pjesmicu oholu!

Vjetri me slušaju,
Jeka se odziva,
Po širokom svijetu
Pjesan se razliva!

NADA

Divna zvijezdo našeg žića ódi,
Komu tvoji neznani su čari?
Tko se rodi, kom ti ne ugodu,
Tko li ostari, kog ti ne prevari?

U djeteta još nezrelom oku
Kazuješ se ko zjenica blaga,
Ti mu svijetliš k prvom, slabom kroku,
Ti se sjaješ iza njegovih traga.

Ti mladića u muževne dane
Željom vodiš, podupireš činom,
Ti muževne na sve četir strane
Sile goniš gorućom žestinom.

Ti zastorom svojim zablješćivim
Slabom starcu kriješ blizu raku,

Te on gleda okom radostivim
Ponarast si dječicu nejaku.

Ti izvodiš sužnja iz tamnice
Na slobode otvorena polja,
Ti mu snimaš teške okovnice,
Ter ga puštaš kud je njega volja.

Siromahu ti si sve bogatstvo,
Bogatome još veći imetak,
Veselome neizmjerne carstvo,
Žalosnome veselja početak.

Sretnome si sreća bez poraza,
Nesretniku poraz hude kobi,
Ljubljeniku duga cvjetna staza,
Neljubljenom mostac k cvjetnoj dobi.

Siroče te milom majkom zove,
Bjeguncu si milo utočište,
Brodaru si slika zemlje nove,
Ter svakome što god koji ište.

Divna zvijezdo našeg žića ódi,
Komu tvoji neznani su čari?
Tko se rodi, kom ti ne ugodu,
Tko li ostari, kog ti ne prevari?

LAKU NOĆ!

Sunce zađe, mrak proteže
Po obzoru svoju moć;
Sanak spušta svoje mreže
I sve hvata - laku noć!

Opet jedan danak prođe,
Kao što će i svi proć',
Dozvati ga niko ôđe
Već ne može - laku noć!

Dan za danom tako gine,
Motajuć nam život proć',
I posljednji dok ne mine,
I smrt reče - laku noć!

MOJA LAĐA

Plovi, plovi, moja lađo,
U koj' godijer kraj;
Ja ti cilja još ne nađoh,
Sama cilj si daj!

Kad te j' amo već zanesla
Tvoje sudbe moć,
Raspni jedra, pruži vesla,
Plovi dan i noć!

Uzdaj se u vjetra volju
I valova bijeg,
U budućnost gledaj bolju
K nebu digni stijeg!

JESEN

Hladno jutro, hladno veče,
Magla obzor zastire,
Rosica se u mraz stječe,
Zelenila nestaje.

List po listak drvo ostavlja
Pada dolje na zemlju,
Priroda se k snu pripravlja,
Stere sebi postelju.

Cvijeće svoje sjeme trese
Zemljici u njedarce,
Da ga sobom ne odnese
Sjever kada zapuhne.

Ptica čami na drvetu
Bez radosti pjesmice,
I se s trudom sprema letu
U toplije krajeve.

Zvjerad traži svoje stane,
Plašljivo se obzire,
Da joj lovac s koje strane
Ne zapazi skrovište.

Čovjek revno sprema polja,
Nadopunjuje žitnice,
Bojeći se da nevolja
Bez kruha ga ne nađe.

Svud brižljivost i skrb neka
Vidi se po prirodi,
Sve, od travke do čovjeka,
Brižna jesen zabrini.

SVRAĆANJE

Misli moje, kud bludite
U tu tamnu noć?
Kuda vjerom za nevjerom,
Kud mislite poč?

Zalud vam je za njom hrlit
Kroz daljine sve,
Vraćat bi ju samo mogle,
Ali vratit ne.

Tuđom ona stazom ode,
Tuđin joj je cilj,
Tuđe cvijeće nju već resi,
Ne domaći smilj.

Smirite se, moje misli,
Ostanite tu,
Ovdje samo, ako dođe,
Dočekajte ju.

NOĆNE PJESMICE

1.

Nebesnica zvijezda pala
Sa visine modrog neba
U nizinu tamne zemlje.
Začudi se zemlja tamna,
Kako zvijezda nebesnica
S neba pade k njojzi doli.
"Ne čudi se, zemljo tamna -
Veli zvijezda nebesnica -
Rodu dođoh u pohode,
Da posjetim sestru ljubav,
Tvoju zvijezdu jedinicu."

2.

Pod šatorom tamne noći
Pozaspalo sitno cvijeće,
Pozaspalo, pousnulo,
Nit je vid'lo, nit je čulo
Što se j' ruži dogodilo.
A ruža se probudila
Od pjesmice slavulj-ptice.
Slavulj-ptica zapjevala,
Ružici se udvarala:
"Ružo mila, ružo draga!
Daj mi konak u tvom busu,
Da prenoćim ovu noćcu,
Da mi kiša ne nahudi,
Da me vjetar ne probudi."
Ružica se zarumeni,
Slavulj-ptici odgovara:
"Rado bih ti konak dala,
Al grančice ne imam glatke,
Sve su trnjem oružane,
Lako bi te izranile."
"Ne brini se, ružo mila -
Slavulj-ptica riječ joj vrati -
Davno si me izranila,
Neka mi i novih rana."

3.

Bijeli danak pita noćcu crnu:
"Mila majko, što si tako tužna,
Da u crno zaviješ si lice,
Nit ga meni ikad pokazuješ,
Da te vidim kakva si mi majka."
Bijelom danku noćca odgovara:
"Što me pitaš, to mi i jest tuga,
Svako jutro koprenu mi skidaš,
Al mi tužnoj ne ugledaš lica."

4.

Junak spava u zelenoj travi,
Vranac konjić pristao mu k glavi,
Te mu pase ispod glave travu.
A junak je govorio vrancu:
"O moj vranče, zar ti fali trave,
Da mi paseš ispod glave travu,
Te mi lice zemljice se tiče."
A junak vranac odgovara:
"Ne kori me, moj mladi junače,
Što ti pasem ispod glave trave,
Te ti lice zemljice se tiče:"

Tvoje lice zemlji omililo,
Otkada si postao junakom."

5.

Kolo vode jasne zvijezde
Po nebeskom modrom krugu,
Kolo vode, tiho hode,
Da zemljicu ne probude:
Zemljica je umorena
Od nožica koje hode,
Od ručica koje rade,
Od srdaca koja biju.

6.

Tužnu djevu sanak svlada,
Tužan sanak tužna sniva,
Sanak sniva: bašćom hoda,
Različito bira cvijeće,
Ruže bijele i rumene,
Sitno smilje i kovilje.
I ljubice i bosilje.
Mlada hoda, cvijeće bira,
Između cvijeća cvijetak traži,
Cvijet dragoljub svuda traži,
Ne može ga nigdje naći,
Od žalosti probudi se.
Nij' u bašći dragoljuba,
Nij' na svijetu nje dragoga!

SLIJEPAC MARKO

Slijepac Marko put zelenih gora
Uputi se iz dolina mora.
"Idem sada u goru zelenu -
Tako veli - nesreća me krenu
Iz dolina kraj sinjega mora.
O žalosti tamo i prikora!
Nitko ništa za pjesme ne daje,
A tko daje, za darom se kaje.
Gladni nismo, vele, kad pjevamo,
Al nesita torba nam je samo." -
Kada Marko u goru doklima,
Pobрати ga vila posestrima,
Posestrima vila planinkinja
Po poruci vile mora sinja,
Vodi njega od gora do gora,

Od jednoga do drugoga dvora.
Lijepe pjesme Marko izvodio,
Izvodio, guslam sprovodio,
Lijepe pjesme novoga uresa:
Od morskijeh čuda i čudesa,
Kakove se po gorah nikada
Nisu čule, nit se čuju sada.
Puče Marku na sve strane slava;
Oko njega sve do glave glava,
Svi mu kliču, pljeskaju u ruke,
Vijence pletu i zelene luke,
Krune viju male i velike,
Sve od lišća puste lovorike,
Da po goram od vrha do dola
Sva ostanu lovor-stabla gola.
Marko pjeva, al mu plače duša;
Svak razumije i rado ga sluša,
Ali nitko da mu darak pruži,
Darak pruži, bogu se odući.
"Nisam koza, svijete pomamljeni,
Da je hrana ovo lišće meni!"
Veli Marko i pjevat prestane,
Niti više pjevati nastane.

NAŠA ANKA

Je l' vidite na vrh brijega,
Gdje se bijeli ko iz snijega
Ona mala kućarica?
Tamo stoji čobanica
Naša Anka, djevče mlado,
Ona obdan čuva stado,
A nju obnoć kućarica.

Sirota je naša Anka,
Rod joj pomre bez ostanka,
Sama je pod ovim nebom;
Boreći se sa potrebom
Ipak nikom se ne tuži,
Da joj komad ruha pruži,
Il nasiti svojim hljebom.

Ona živi bogzna kako,
Babe misle svakojako,
Šapću svašta među sobom,
Al ne smiju naglas zlobom;
Jer su laži kratkih nogu,

A pravednost, hvala Bogu,
Još korača i za grobom.

Ljepota je naša Anka,
Ko u gori jela tanka,
Kao jela i visoka,
U nje crna dva su oka,
U nje lica dva rumena,
Ko nijedna ne ima žena
Od zapada do istoka.

Rad' ljubavi slatke sreće
Oko nje se momčad kreće
Kao pčele oko meda;
Al jednaka svim je bijeda,
Jerbo Anka kao srna,
Bojeći se smrtnog zrna,
Bježi muškog od pogleda.

Sad poznate našu Anku.
Da vam kažem još i sanku,
Koja svud se pripovijeda,
Jer je čudna, izvan reda.
Zaspa jednoć naša Ana
U gorici kod jablana,
Na jablanu orla zgleda;

Silni orao, divje ćudi,
Pitom siđe joj na grudi,
Zoblje biser joj iz ruke,
Kad pozoba - teške muke!
Zabode joj pande jake,
Š njom odleti pod oblake,
I spusti ju smrti u ruke.

Knez Orlović, lija stara,
Našu Anku nagovara:
Da mu bude ljuba mila. -
Al bi Anka govorila:
"Bogme neću, gospodine,
Da ne bude do istine
Pod jablanom što sam snila!"

PET ČAŠAH

(U glazbu stavio gosp. V Lisinski.)

Tvojih lozah, domovino,
Tvoji sinci piju vino:
Tvom oltaru krvca naša,
Tvojoj sreći prva čaša!

Druga čaša, braćo, sada
Našim slavnim mrtvim spada,
Da oživi duh njihovi
I u nami se ponovi.

Treća čaša svim živućim,
Koji uvijek srcem vrućim
Za dom i za narod rade -
Da dug život Bog im dade!

A četvrta onoj braći,
Koju vid i razum kraći
Stranputice basat čini,
Da se vrate k domovini.

Petu čašu svaki svomu,
Što na srcu leži komu -
Il je ljuba, il je zlato -
Da mu od Boga bude dato!

NA GROBNIKU

Kamen krije do kamena
Toga polja vis,
Živa mu je uspomena
Živ kamenopis.

Pusto polje ploda ne da,
Ko da misli reć:
Za sve vijeke unaprijeda
Rodilo sam već.

Ovdje divlje čete smrvi
Rod naš čil i zdrav,
Hrvatskom se ovdje krvi
Spasi Zapad sav.

A što nam je Zapad dao
Za uslugu tu?
Vječnu mržnju, primjer zao
I učenost zlu.

U povijesti njegovoj mjesta
Nit Grobniku nî,
Kao da ga s zemlje nesta
I ne bi što bi.

Ništ ne manje ipak zato
Istina se zna,
Vječna slava, kao zlato,
Na Grobniku sja.

Spomenik je sâm on sebi,
Opominje nas,
Na Grobniku da su grebi
Kojim živi glas.

Oj izbliza i daleka
Amo, braćo, svi!
Ovdje j' naša sveta Meka,
Ovdje duh naš spi.

Duh junački, slavoplodan,
Koj' u svaki mah
S našim rodом bješe srodan
I još resi ga.

Oj čuvajmo duh taj sveti,
Kao dragi kam,
Unaprijed je lasno rijeti:
Treat će ga nam.

Zapad gine, trune, kunja,
Život mu je loš,
A istoku sto je munja
U životu još.

Trulost traži vatru vele
U prirodi svud,
Od istočne planut strijele
Zapadni će trud.

Pobit će se do dva svijeta
Po prilici svoj.
Na predstražah mi smo četa,
Prvi naš je boj!

PJESMA DUBROVNIKU

Vihar bije morem u klisure,
More pjenom od klisurah skače,
Brodovi se sa pučine žure,
Da što prije koju luku skvače,
Nabreknute neba grudi cure
Silnim daždom sve jače i jače,
A tmine se svud okolo družu,
Bijeli danak sumračinom ruže.

Nesmiljeno nebo gromom samo
Gole zemlje vaju se odziva,
Žarke strijele lete simo-tamo
Ko mahnite silom ognja živa.
Putnik stane, ne zna kuda, kamo,
I krsti se, i oči si skriva,
I moli se Bogu velikome,
Koga gleda tu u gnjevu svome.

Ali eto drugi vjetar krene
Sa protivne od sjevera strane.
S neba doli padaju koprene,
Dažd prestane, milo sunce grane.
"Gdje s' putniče? nek ti kažu zjene,
Pogledajder k moru niz te strane!"
On pogleda, pozna i zaviče:
"Zdravo da si, mili Dubrovniče!

Zdravo da si, slavni slavski grade!
Duh moj trepti sad po tvome licu,
Objeručke grli tvoje zgrade
I na licu lije ti suzicu.
Tvoja Vila, s kojom se poznade,
Prijatno mu podaje ručicu,
Ter ga vodi i tanko mu kaže
Što i kako, a on pjesmu slaže.

O moj grade slavni i premili!
Dvaput sam te samo pohodio,
Ali stoput srce mi rascvili
Uspomenom tvoj udes nemio.
Rim i Aten što su svojim bili,
To si i ti nami negda bio:
Jesi l' sad još na pol ono barem?
Reć ne mogu, jer si suzu tarem.

Ti si knjiga čovječjeg udesa
Preda mnome širom otvorena.
'Stalne sreće ne trpe nebesa.'
To ja čitam iz svakog kamena
Razvaljenih tvojijeh uresa,

Tužno čitam, ali istog trena
I veselo kliknem: U tih hridi'
Bar se našoj trag prošasti vidi!

Jer je naša prošast bez obraza,
Jednolična pustara velika:
U njoj nigdje sačuvanih staza
Našem svijetu, nigdje spomenika,
Ti jedini - zelena oaza -
U pustoši toj si naša dika,
Ter na tebi jedinom počine,
Trudni putnik koji onud gine.

Ti si bio, to nam povjest piše,
Da si bio, tužno uviđamo:
Tko te gleda, za tobom uzdiše,
Tko te traži, obraća se tamo,
Gdje si bio, što sad nijesi više.
Što si bio, to si sad nam samo.
Bio si čestit, mogućan i slavan,
Sad s' pokojnik samo obožavan.

Bio si čestit ispod svoje glave,
Zemlje sretnik a ljubimac Boga;
Trista plavah stijegle tvoje slave
I bogatstva razvijahu tvoga,
Da mletački nenavidno lave
Gledaše te kroz stoljeća mnoga,
I ne mogav silom, htje na varku
Podložiti te stokrat svome Marku.

U dvorih si udomljavao Vile,
Slavske Vile, sirote prognane;
One bi ti kuće polazile
I na pragu sred djece sazvane
Miloj djeci pjesme izvodile,
A međ djecom duše izabrane
Planule bi i uz gusle vrle
Sačinjale pjesni neumrle.

Kad pod suncem tako jasno sreće
Ti cvjetaše u najljepšem cvijetu,
Kad iz tvoga perivoja veće
Duh mirisa treptaše po svijetu:
Tada potres sve najednoć cvijeće
S tebe strese - ah na vječnu štetu:
Ojadio si do korijena tada,
A poslije si cvijetao malo kada.

A za ovim gorje nego ovo
Zlo te snađe po zlokobnu času;
Stoput gorje, jer bijaše novo,
A ko dobro najveće na glasu:
Ono crno sjeme Lojolovo
I po tvojoj zemljici se rasu,
I rodi ti jadom i čemerom
Stoput većom nego potres mjerom.

Ah, raku si sam iskopao sebi,
Kad si primio tu nebesku pčelu;
Koja medom laskajuć se tebi,
A zujeći u potajnom djelu,
Tvoje djece mozak upotrijebi,
Da ti bude otrov zdravom tijelu.
U djeci si po njoj izrod steko,
A sreću si rinuo nadaleko.

Preporučaj djecu izrođenu,
Pod krila ju primi slavskog duha,
Ter joj ogrij krvcu oledenu,
Zavikni joj na obadva uha:
Da je vrijeme slavskom sad vremenu,
Da Slavjanin bez slavjanskog kruha
Gladan uvijek siromah će biti -
Tuđi hljebac malo kog nasiti!

Kad ti djeca budu Slavjanići,
Kada Giorgi, Gondola i drugi
Opet budu Gjorgjić, Gundulići,
Tad će i tvojoj kraj prispjeti tugi;
Tmine će se iznad tebe dići
I vidjet ćeš u slavjanskoj dugi
Naviješteno nove sreće doba -
Bez slavjanstva neš ustati iz groba!"

POZDRAV DOMOVINI

Zdravo da si, domovino mila,
Moja majko, zdravo, zdravo bila!
Pozdravlja te vjeran sinak tvoj.
Iza duga, teška putovanja
Tvome licu on se opet klanja
I pruža ti vrući cjelov svoj.

Primi, majko, primi cjelov rado,
Vjeruj, nikom takvoga ne dadoh,
Nit ću dati u životu svom.

Ljubav kojom ovaj cjelov zbori,
Bez takmaca uzorito gori,
Gori samo na oltaru tvom.

Mila zemljo! Da te k svojim grudim
Pritisnuti mogu, kako žudim,
Zagrlit te oj da imam vlast!
Srce bi ti izjavio bilom
Neizrečnu, na tvom krilu milom
Koju sada opet kušam, slast.

Oj sretna se ćutim, opet sretna,
Kao sužanj iza dugoljetna
Tamnovanja kad stupi na zrak;
Kao brodar izgubljen na moru,
Otimajuć život svoj ponoru,
Kad ugleda bliza žala trak.

Kroz suze te gledam od radosti,
Ne mogu se nagledati dosti.
Željna duša rastopljena sva
Razlijeva se po licu tvojemu,
Sve milujuć - mila si u svemu,
Majko onom koj' te ljubiti zna.

Prođoh svijeta na sve četir strane,
Vidjeh kraje toli opjevane
Kojim slava do nebesa vri,
Svi su lijepi u svojem resu,
Svi su lijepi, al svi skupa nijesu,
Što si, majko, meni samo ti.

Ti si meni sve što zovem svojim,
Sve što ljubim, sve što željom gojim,
I bit ćeš mi kroz danaka broj
Koje mi je sudba odredila. -
Zdravo, zdravo, domovino mila,
Pozdravlja te vjeran sinak tvoj!

RUŽA I LJUBICA

Tužila se ljubica
Posestrimi ruži:
"Blago tebi sestrice
Na visokom busu,
Teško meni siroti
U travici niskoj.
Oko tebe lepiri

Svoje kolo vode,
Okolo mene gušteri
Leže i prohode.
U tvom busu ptičice
Svoja gnijezda vijuju,
U mom busu pauci
Svoju pređu predu.
Tvoje lice rumeno
Nježne pčele ljube,
Moje lice žalosno
Gnjusni kukci grde.
Tebe u vrtu gospodskom
Svako oko gleda,
Za mene u šikari
Nitko ni ne znade." -
"Posestrimo ljubice",
Ruža odgovara,
"Ti u travi sazriješ
Do sjemena tvoga,
Ja u cvijetu najljepšem
Otrgnuta svehnem." -
Nij' čestitog života
Do čestite smrti!

DVIJE PTICE

Zabludila morska ptica
U daljine kopne zemlje
I susrela kosovicu,
Gdje u gaju slatko pjeva.
"Kako možeš pjevat tužna
U pustinji ovoj suhoj,
Gdje ni kapi vode ne ima?" -
"Pjevahu i moji stari
U istome ovom gaju." -
Domovina kakva bila,
Rođenom je sinku mila.

ROĐENE SESTRICE

O mladosti nezasićeno gladna,
O starosti zasićeno jadna!
Sve što vas i razlikuje lice,
Opet ste si rođene sestrice.
K jednom poslu ruke si davate,
Objedvije se djecom zabavljate.

Jedna s čedom na rukama hodi,
Druga čedo za ruku pak vodi.
Što je starost neg djetinjstvo, bože,
Svega željno što dostić ne može;
A djetinjstvo nije l' starost prava
Koja bdijuć od nemoći spava?